

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Jitky Zavřelové a soudců Olgy Stránské a Mgr. Tomáše Kocourka, Ph.D., ve věci

žalobce: **M. Š.**
bytem Š. k., P.,
zastoupen advokátkou Mgr. Miluší Pospíšilovou,
se sídlem Paprsková 10, Praha,

proti
žalovanému: **Městský soud v Praze,**
se sídlem Spálená 2, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 12. 2014, sp. zn. Spr 4231/2010,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 12. 2014, sp. zn. Spr 4231/2010, je nicotné.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou, podanou Městskému soudu v Praze a usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 2. 2017, č. j. Nad 83/2017 – 20, přikázanou Krajskému soudu v Praze, podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), domáhá vyslovení nicotnosti v záhlaví označeného rozhodnutí, jímž žalovaný podle § 87 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), zrušil své rozhodnutí ze dne 29. 3. 2013, sp. zn. Spr 4231/2010 ve znění opravného usnesení ze dne 22. 1. 2014, sp. zn. Spr 4231/2010. Tímto rozhodnutím žalovaný v souladu s § 17 odst. 5 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím“), odložil žádost žalobce o poskytnutí informace pro nezaplacení úhrady za poskytnutí informace.

2. V žalobě žalobce nejprve shrnuje skutkový stav. Dne 25. 11. 2010 podal žalovanému žádost o informace podle zákona o svobodném přístupu k informacím. Rozhodnutím ze dne 29. 3. 2013 (ve znění opravného usnesení ze dne 22. 1. 2014) žalovaný žádost o informace odložil pro nezaplacení úhrady za poskytnutí informací, přestože v té době lhůta neběžela, jelikož žalobce se proti stanovené výši úhrady odvolal. Žalobce řídě se nesprávným poučením proti tomuto rozhodnutí podal odvolání k Ministerstvu spravedlnosti, které je dne 17. 10. 2014 zamítlo jako nepřípustné s odůvodněním, že napadené rozhodnutí je nicotné. Žalobce brojil proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 3. 2013 a proti rozhodnutí Ministerstva spravedlnosti žalobou, o které se u Krajského soudu v Praze vedlo řízení pod sp. zn. 48 A 9/2015. Dne 18. 12. 2014 vydal žalovaný napadené rozhodnutí, kterým rozhodnutí ze dne 29. 3. 2013 podle § 87 správního řádu zrušil, přičemž žalobce opět nesprávně poučil o možnosti podat odvolání. Žalobce se proto odvolal k Ministerstvu spravedlnosti, které zůstalo nečinné; proti jeho nečinnosti brojil žalobou, o které se u Krajského soudu v Praze vedlo řízení pod sp. zn. 48 A 70/2016.
3. Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne ze dne 1. 11. 2016, č. j. 48 A 9/2015 – 85, zrušil rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 3. 2013 o odložení žádosti o informace a rozsudkem ze dne 29. 11. 2016, č. j. 48 A 70/2016 – 28, rozhodl, že Ministerstvo spravedlnosti není nečinné, jestliže nerozhodlo o odvolání žalobce proti napadenému rozhodnutí ze dne 18. 12. 2014. V obou zmíněných řízeních řešil Krajský soud v Praze existenci napadeného rozhodnutí jako předběžnou otázku a v obou z nich dospěl k závěru, že je nicotné, neboť k jeho vydání neměl žalovaný žádnou kompetenci. Nicotnost rozhodnutí vyplývá i ze sdělení Ministerstva spravedlnosti ze dne 13. 12. 2016.
4. Žalobce se tedy domáhá toho, aby soud konstatoval nicotnost napadeného rozhodnutí, neboť žalovaný nebyl oprávněn vlastní napadené rozhodnutí zrušit, tím méně tak učinit na základě § 87 správního řádu, jestliže ve věci žádné odvolací řízení neprobíhalo. Napadené rozhodnutí trpí závažnými vadami vyvolávajícími jeho nicotnost.
5. Žalovaný ve vyjádření k žalobě stručně uvádí, že žalobcova žádost o informace byla kladně vyřízena již v lednu roku 2015. Žaloba tedy neslouží k ochraně veřejných subjektivních práv žalobce, který ani netvrdí, že by byl napadeným rozhodnutím – byť je zjevně nicotné – krácen na svých právech. Naopak se jím žalovaný pokusil ve prospěch žalobce odstranit své předchozí rozhodnutí ze dne 29. 3. 2013, kterým byla žádost žalobce nezákonně odložena. Jakkoli se tedy žalovaný ztotožňuje se žalobcem, že je napadené rozhodnutí nicotné, pokládá žalobu (podanou v době, kdy je žádost o informace úspěšně vyřízena a napadené rozhodnutí do práv žalobce nijak nezasahuje) za šikanózní, mající za cíl zatížit žalovaného účastí v soudním řízení a náhradou jeho nákladů. Žalovaný proto navrhuje, aby soud žalobci nepřiznal náhradu nákladů řízení.
6. V replice žalobce odmítl, že by podaná žaloba byla šikanózní a naopak poukázal na historii řízení vedených u žalovaného, která mají prokazovat, že šikanózně jedná žalovaný, nikoli žalobce. Jelikož je napadené rozhodnutí nicotné, vydané mimo kompetenci žalovaného, porušuje žalobcovo právo plynoucí z článku 2 odst. 3 Ústavy, podle něž lze státní moc uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon. Podle rozhodovací praxe Ústavního soudu je třeba nulitní akty odstranit, neboť ty se navenek jeví jako perfektní, právní následky v nich obsažené vyvolávající, a jsou tedy způsobilé zasáhnout do práv žalobce. Žalobce tedy nemá za to, že by mu soud v případě úspěchu neměl přiznat náhradu nákladů řízení. Je to totiž žalovaný, kdo vydáním nicotného rozhodnutí vůbec vyvolal nežádoucí stav, jehož odstranění se žalobce nemůže domoci jinak než žalobou. Na

tom nic nemění ani skutečnost, že žalobce je v řízení zastoupen advokátkou, ač má sám vysokoškolské právnické vzdělání, neboť Ústavní soud v nálezu ze dne 19. 6. 2007, sp. zn. II. ÚS 187/06, dovodil, že i v takovém případě má žalobce právo na právní pomoc.

7. Ze správního spisu zjistil soud následující podstatné skutečnosti. Žalobce požádal dne 25. 11. 2010 žalovaného, povinný subjekt ve smyslu zákona o svobodném přístupu k informacím, o poskytnutí informace spočívající v obsahu spisu správy Městského soudu v Praze sp. zn. Spr 2443/2009, zejména obsahu všech písemností předsedy Městského soudu v Praze JUDr. Jana Sváčka adresovaných Městské části Praha 2, jimiž bylo komentováno probíhající přestupkové řízení proti obviněnému soudci JUDr. J. K. a v nichž bylo předsedou Městského soudu v Praze správnímu orgánu naznačováno, jak by měl ve věci postupovat a rozhodnout, a dále obsahu všech písemností, z nichž vyplývá, kterým úředním osobám a na jakou adresu elektronické pošty byly předmětné písemnosti adresovány (žalobce požadoval kopie těchto písemností).
8. Žalovaný oznámením ze dne 12. 4. 2012, sp. zn. Spr 4231/2010, požádal žalobce o zaplacení úhrady za poskytnutí jím požadované informace v celkové výši 599 Kč, stanovené na základě opatření předsedy Městského soudu v Praze č. 31/2010, o poskytování informací za úhradu podle zákona o svobodném přístupu k informacím, jež nabylo účinnosti dne 1. 12. 2010. V oznámení byl žalobce poučen, že v případě nezaplacení této úhrady do 60 dnů ode dne doručení oznámení na uvedený účet bude žalobcova žádost odložena. Požadovaná výše úhrady byla žalovaným vypočtena následovně: 300 Kč za 1,5 hodiny mimořádně rozsáhlého vyhledávání požadovaných informací (příprava spisu), 184 Kč za pořízení 92 kopií jednostranného formátu A4 po 2 Kč, 57 Kč za pořízení kopií oboustranného formátu A4 po 3 Kč a poštovné ve výši 58 Kč.
9. Žalobce následně podal u žalovaného dne 21. 5. 2012 stížnost na postup při vyřizování žádosti o informace, v níž uvedl, že dne 19. 4. 2012 mu bylo vhozeno do poštovní schránky oznámení žalovaného ze dne 12. 4. 2012, jehož obsahem byla výzva k úhradě částky 599 Kč. Předmětnou stížnost žalobce podal dle § 16a odst. 1 písm. d) a odst. 2 zákona o svobodném přístupu k informacím s odůvodněním, že nesouhlasí s výší úhrady za poskytnutí informace, a navrhl, aby nadřízený orgán postupoval podle § 16a odst. 7 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím a výši úhrady snížil, neboť se mu jeví požadavek úhrady 300 Kč za 1,5 hodiny mimořádně rozsáhlého vyhledávání informací neoprávněný. Uvedenou stížnost doplnil podáním ze dne 25. 5. 2012, v němž žalobce blíže specifikoval důvody stížnosti, tedy že sazebník, jenž je přílohou opatření předsedy Městského soudu v Praze č. 31/2010 a byl změněn dne 4. 8. 2011 v souladu s instrukcí Ministerstva spravedlnosti č. j. 286/2011-OT-OSV, neměl být při výpočtu úhrady za poskytnutí informace vůbec použit. Uvedl, že ke dni podání žádosti dne 25. 11. 2010 byla platná instrukce Ministerstva spravedlnosti ze dne 24. 7. 2009, č. j. 13/2008-SOSV-SP, podle níž měla být vypočtena úhrada dle sazebníku vydaného pouze Ministerstvem spravedlnosti, nikoliv předsedou Městského soudu v Praze. Opatření předsedy Městského soudu v Praze bylo vydáno až dne 29. 11. 2010 s účinností ode dne 1. 12. 2010, tedy po žalobci měla být požadována částka pouze 299 Kč.
10. Žalovaný vydal dne 29. 3. 2013 pod sp. zn. Spr 3575/2011 rozhodnutí, jímž odložil žádost žalobce o poskytnutí informace ze dne 25. 11. 2010 s odůvodněním, že žalobce přes upozornění na následky nezaplacení úhrady za poskytnutí informace nezaplatil do 60 dnů od doručení výzvy ze dne 12. 4. 2012 požadovanou úhradu ve výši 599 Kč, protože byla žádost žalobce ze dne 25. 11. 2010 odložena v souladu s § 17 odst. 5 zákona o svobodném

přístupu k informacím a rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2013, č. j. 8 Ans 10/2012 – 46. Žalobce byl v závěru rozhodnutí poučen o možnosti podat odvolání proti rozhodnutí do 15 dnů od jeho doručení, a to k Ministerstvu spravedlnosti prostřednictvím žalovaného. Rozhodnutím ze dne 22. 1. 2014, sp. zn. Spr 4231/2010, bylo opraveno rozhodnutí ze dne 29. 3. 2013 tak, že jeho spisová značka správně zní Spr 4231/2010 a žalobce není zastoupen.

11. Žalobce následně dne 17. 4. 2013 podal u žalovaného odvolání, jímž brojil proti rozhodnutí ze dne 29. 3. 2013. Důvod nezákonnosti uvedeného rozhodnutí spatřoval žalobce v absenci údaje „Vypraveno dne“ na záznamce či písemnosti; rozhodnutí je datováno dnem 29. 3. 2013, přičemž dle otisku razítka bylo předáno k poštovní přepravě až dne 5. 4. 2013, čímž žalovaný porušil § 71 odst. 2 písm. a) správního řádu. Dále namítl, že rozhodnutí v rubrice obsahovalo označení, že žalobce je právně zastoupen, což však nebylo v souladu se skutečností. Také namítl, že jeho žádost o poskytnutí informace nebyla vyřízena v zákonné 15 denní lhůtě, zrekapituloval celý průběh řízení u žalovaného. Zejména namítl, že žalovaný rozhodl o odložení žádosti o poskytnutí informace, ačkoliv doposud nebyla vyřízena žalobcová stížnost proti sdělení o požadované výši úhrady za poskytnutí informace. Přitom podle § 17 odst. 5 zákona o svobodném přístupu k informacím lhůta stanovená k zaplacení úhrady za poskytnutí informace, po jejímž marném uplynutí lze žádost odložit, neběží po dobu, co se vyřizuje stížnost proti požadované výši úhrady.
12. Rozhodnutím ze dne 17. 10. 2014, č. j. MSP-327/2012-OT-OSV/5, rozhodlo Ministerstvo spravedlnosti jak o stížnosti žalobce proti oznámení žalovaného o požadované výši úhrady, tak o odvolání proti rozhodnutí žalovaného o odložení žádosti o poskytnutí informace. Výrokem I. vyhovělo stížnosti žalobce a snížilo podle § 16a odst. 7 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím výši úhrady, kterou je žalovaný oprávněn požadovat v souvislosti s vyřizováním žalobcovy žádosti o informace na částku 299 Kč. Podle Ministerstva spravedlnosti lze mimořádně rozsáhlým vyhledáváním informací rozumět především vyhledávání a sběr objemného množství oddělených a odlišných informací požadovaných v jedné žádosti. Z výzvy žalovaného vyplývá, že mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací má spočívat v přípravě spisu, tedy v rozdělení spisu na jednotlivé listy, jejich okopírování a uvedení spisu do původního stavu, což má celkově zabrat 1,5 hodiny. Takovou činnost však Ministerstvo spravedlnosti nepovažuje za mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací, práce se spisem je zahrnuta již v rámci zpoplatnění kopírování a odeslání dokumentů. Oprávněný je tedy jen požadavek na úhradu nákladů spojených s pořízením kopií požadovaných dokumentů a s jejich odesláním žalobci, což činí celkem 299 Kč. Výrokem II. zamítlo Ministerstvo spravedlnosti odvolání proti rozhodnutí o odložení žádosti. Podle § 16 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím lze podat odvolání jen proti rozhodnutí o odmítnutí žádosti, v dané věci však bylo rozhodnuto o odložení žádosti, což je odlišný typ rozhodnutí. Proti rozhodnutí o odložení žádosti podle § 17 odst. 5 zákona o svobodném přístupu k informacím nejsou řádné opravné prostředky přípustné, lze se proti němu bránit přímo žalobou ve správním soudnictví (srov. rozsudek NSS ze dne 17. 4. 2013, č. j. 6 Ans 16/2012 – 62, a ze dne 30. 4. 2013, č. j. 1 Ans 3/2013 – 57). Ministerstvo spravedlnosti proto odvolání jako nepřípustné zamítlo podle § 92 správního řádu.
13. Následně žalovaný napadeným rozhodnutím ze dne 18. 12. 2014 zrušil podle § 87 správního řádu své rozhodnutí ze dne 29. 3. 2013 o odložení žádosti o poskytnutí informace. Vydání tohoto rozhodnutí odůvodnil tím, že rušené rozhodnutí o odložení

žádosti bylo předčasné, neboť lhůta pro zaplacení úhrady neběží dle § 17 odst. 5 zákona o svobodném přístupu k informacím po dobu vyřizování stížnosti proti výši požadované úhrady. Podmínky pro postup podle § 87 správního řádu byly splněny, neboť správní orgán, který napadené rozhodnutí vydal, ho může zrušit nebo změnit, pokud tím odvolání plně vyhoví a jestliže tím nemůže být způsobena újma žádnému z účastníků.

14. Dne 8. 1. 2015 byla žalobci doručena kopie celého spisu správy Městského soudu v Praze sp. zn. 2443/2009, jak požadoval ve své žádosti.
15. Proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 3. 2013 a proti výroku II. rozhodnutí Ministerstva spravedlnosti ze dne 17. 10. 2014 brojil žalobce žalobou. Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 1. 11. 2016, č. j. 48 A 9/2015 – 85, rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 3. 2013 zrušil (při zkoumání existence tohoto rozhodnutí jako předběžné otázky konstatoval nicotnost napadeného rozhodnutí) a ve vztahu k výroku II. rozhodnutí Ministerstva spravedlnosti ze dne 17. 10. 2014 žalobu zamítl.
16. Proti rozhodnutí ze dne 18. 12. 2014 podal žalobce odvolání a domáhal se jeho zrušení, resp. vyslovení nicotnosti, neboť rozhodnutí bylo vydáno poté, kdy již řízení bylo skončeno. Poté, co o něm Ministerstvo spravedlnosti nerozhodlo (pokládalo totiž napadené rozhodnutí za paakt), brojil proti jeho postupu žalobce žalobou na ochranu proti nečinnosti. Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 29. 11. 2016, č. j. 48 A 70/2016 – 28, žalobu zamítl, neboť konstatoval, že napadené rozhodnutí je nicotné a nelze rozhodnout o odvolání proti paaktu nevyvolávajícímu žádné právní účinky.
17. Soud se nejprve zabýval otázkou včasnosti žaloby. Žalobce tvrdí, že je včasná, protože napadené rozhodnutí obsahovalo vadné poučení o možnosti podat do 15 dnů odvolání k Ministerstvu spravedlnosti. Že se jím žalobce v dobré víře řídil, mu nesmí být podle nálezu Ústavního soudu ze dne 31. 1. 2012, sp. zn. IV. ÚS 3476/11, na újmu. Podle citovaného nálezu je třeba „přihlédnout k tomu, že pokud stěžovatel podal proti rozhodnutí správního orgánu opravný prostředek, vycházející z jeho nesprávného poučení, nelze mu přičíst k tíži, že za rozhodující skutečnost pro počátek běhu lhůty pro podání správní žaloby považoval až doručení sdělení o vyřízení tohoto opravného prostředku. Pouhý poukaz na doslovné znění § 72 odst. 1 a 4 soudního řádu správního a na obecný požadavek právní jistoty není v tomto případě namístě. Trvání obecných soudů na tom, že v dané věci měla být lhůta podle uvedených ustanovení počítána již od doručení napadeného správního rozhodnutí, totiž ve svém důsledku znamená odepření spravedlnosti, resp. přístupu k soudu, neboť za situace, kdy byl stěžovatel na základě poučení v dobré víře v existenci opravného prostředku, od něj nebylo možné očekávat podání žaloby. Z tohoto důvodu je nezbytné, aby se počátek předmětné lhůty odvíjel až ode dne, kdy bylo stěžovateli doručeno rozhodnutí příslušného správního orgánu o předmětném opravném prostředku, případně kdy byl tímto správním orgánem, příp. správním orgánem, jenž vydal původní napadené rozhodnutí, o nesprávnosti v něm obsaženého poučení vyrozuměn.“ Vědom si tohoto právního názoru vycházel soud z toho, že skutečností určující počátek dvouměsíční lhůty pro podání žaloby ve smyslu § 72 odst. 1 s. ř. s. byl okamžik, kdy se žalobce o nicotnosti napadeného rozhodnutí (a s tím související nepřipustnosti odvolání proti němu) dozvěděl. K tomu došlo poprvé z rozsudku ze dne 1. 11. 2016, č. j. 48 A 9/2015 – 85, v němž se soud jako předběžnou otázkou zabýval nicotností napadeného rozhodnutí. Jak soud zjistil z elektronické doručky založené v soudním spisu vedeným v této věci (tato skutečnost je soudu známa z jeho úřední činnosti), písemné vyhotovení tohoto rozsudku bylo žalobci (konkrétně do datové schránky jeho zástupkyně) doručeno

dne 23. 11. 2016. Poslední den pro podání žaloby tak bylo pondělí 23. 1. 2017. Žaloba podaná Městskému soudu v Praze dne 2. 1. 2017 je tudíž včasná.

18. Soud dále ověřil, že žaloba byla podána osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené a následně přistoupil k věcnému projednání žaloby. O žalobě soud rozhodl bez nařízení jednání (§ 76 odst. 2 a 3 s. ř. s.).
19. Jediným žalobním bodem je tvrzená nicotnost napadeného rozhodnutí, jejíž vyslovení se žalobce domáhá. Nicotnost rozhodnutí nepopírá ani žalovaný. Soudu proto nezbyvá než dát žalobci za pravdu a zopakovat závěry již dříve vyslovené v rozsudcích ze dne 1. 11. 2016, č. j. 48 A 9/2015 – 85, a ze dne 29. 11. 2016, č. j. 48 A 70/2016 – 28.
20. Jak vyplynulo ze správního spisu, dne 25. 11. 2010 bylo u správního žalovaného zahájeno řízení o žádosti o poskytnutí informace, které bylo ukončeno napadeným rozhodnutím ze dne 29. 3. 2013 tak, že žádost byla odložena. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce v souladu s poučením obsaženým v tomto rozhodnutí odvolání, které však Ministerstvo spravedlnosti posoudilo jako nepřipustné a rozhodnutím ze dne 17. 10. 2014 je zamítlo podle § 92 správního řádu. Tím bylo řízení ve věci žádosti o poskytnutí informace definitivně skončeno, neboť bylo rozhodnuto i o podaném (byť nepřipustném) oprávněm prostředku. Teprve posléze vydal žalovaný bez jakéhokoliv podnětu (natož návrhu účastníka řízení) napadené rozhodnutí. Žalovaný přitom toto rozhodnutí vydal podle § 87 správního řádu (viz výslovný odkaz uvedený ve výroku i odůvodnění tohoto rozhodnutí), tedy v rámci odvolacího řízení proti rozhodnutí ze dne 29. 3. 2013.
21. Napadené rozhodnutí bylo tedy vydáno v situaci, kdy o žalobcem podaném odvolání již bylo rozhodnuto, a to rozhodnutím ze dne 17. 10. 2014, čímž byly účinky odvolání zcela konzumovány. Žalovaný tak dne 18. 12. 2014 rozhodoval autoremedurou o oprávněm prostředku. Ustanovení § 87 správního řádu, na něž se žalovaný odvolal, nezakládá správnímu orgánu I. stupně univerzální pravomoc kdykoliv změnit nebo zrušit své vlastní rozhodnutí, jestliže se tím vyhoví zájmům účastníka řízení. Toto ustanovení je systematicky zařazeno do části druhé, hlavy VIII správního řádu, která upravuje odvolací řízení. Ostatně z nadpisu, který je společný pro § 86, § 87 a § 88 správního řádu, plyne, že tato ustanovení upravují podání odvolání a postup správního orgánu, který napadené rozhodnutí vydal. Je tedy zřejmé, že postup podle § 87 správního řádu je možný pouze v rámci odvolacího řízení, nikoliv mimo něj, a to jen za podmínky, že je odvolání přípustné, včasné a podané osobou oprávněnou. Autoremedura přichází v rámci odvolacího řízení v úvahu do doby, než je věc předložena správním orgánem I. stupně odvolacímu orgánu (§ 88 odst. 1 správního řádu), neboť pak přechází funkční příslušnost rozhodnout o podaném odvolání na nadřízený orgán. V dané věci rozhodlo o odvolání Ministerstvo spravedlnosti, tedy nadřízený orgán žalovaného, a to s konečnou platností. Posléze vydané napadené rozhodnutí o odvolání žalobce tedy bylo vydáno mimo odvolací řízení, nebyly splněny podmínky pro vydání takového rozhodnutí, neboť již neexistovalo odvolání, o němž by měl žalovaný rozhodnout (o odvolání již rozhodlo Ministerstvo spravedlnosti a tím bylo podané odvolání zkonsumováno). Nastalou procesní situaci lze připodobnit tomu, kdy správní orgán rozhodne o žádosti, aniž by však vůbec byla taková žádost podána.
22. Podle § 77 odst. 1 a 2 správního řádu je nicotné rozhodnutí, které bylo vydáno absolutně věcně nepřislušným správním orgánem, nebo které trpí vadami, jež je činí zjevně vnitřně rozporným nebo právně či fakticky neuskutečnitelným, anebo jinými vadami, pro něž je

nelze vůbec považovat za rozhodnutí správního orgánu. Obsahové vymezení kategorie nicotnosti správního rozhodnutí je otázkou judikatury správních soudů, jak na to poukázal s odkazem na důvodovou zprávu ke správnímu řádu rozšířený senát NSS v usnesení ze dne 13. 5. 2008, č. j. 8 Afs 78/2006 – 74. Nejvyšší správní soud v minulosti dospěl k závěru, že nicotné je rozhodnutí, jímž orgán rozhodl o odvolání, které vůbec nebylo podáno (viz rozsudek ze dne 3. 6. 2003, č. j. 7 A 18/2001 – 18). Rovněž v rozsudku NSS ze dne 23. 10. 2003, č. j. 2 A 614/2002 – 36, je vyjádřena myšlenka, že rozhodnutí, které lze vydat jen na základě úkonu účastníka řízení a které bylo vydáno bez tohoto úkonu, je nicotné. Nyní posuzovanou situaci lze připodobnit oběma výše popsáným situacím, neboť poté, co Ministerstvo spravedlnosti rozhodnutím ze dne 17. 10. 2014 rozhodlo s konečnou platností o odvolání žalobce, neexistoval již opravný prostředek, o němž by mohl žalovaný rozhodnout. Žalovaný tedy vydal rozhodnutí o odvolání, aniž bylo nové odvolání podáno.

23. Napadené rozhodnutí tedy bylo vydáno bez jakéhokoli právního podkladu, neboť žádný procesní předpis žalovanému nezakládá pravomoc zrušit jím vydané pravomocné rozhodnutí. V dané věci nelze uvažovat o zrušení rozhodnutí v rámci přezkumného řízení, neboť ve věci rozhodnutí o odložení žádosti o informace nelze postupovat podle správního řádu (viz § 20 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím), jenž obsahuje úpravu přezkumného řízení. I kdyby bylo přípustné vést ve věci rozhodnutí o odložení žádosti přezkumné řízení, přezkumné řízení vede a rozhodnutí v něm vydává nadřízený správní orgán, nikoliv správní orgán, který přezkoumávané rozhodnutí vydal (§ 95 odst. 1 správního řádu). Žalovaný by tak nebyl věcně příslušný k přezkoumání napadeného rozhodnutí. Absolutní nedostatek věcné příslušnosti je přitom jiným důvodem, který má za následek nicotnost rozhodnutí (§ 77 odst. 1 správního řádu). Z konstrukce tohoto ustanovení plyne, že za nedostatek věcné příslušnosti se považuje i nedostatek ve stupni (funkční příslušnosti) správního orgánu, neboť je výslovně uvedeno, že nicotné není rozhodnutí, které nesprávně vydal nadřízený správní orgán namísto věcně příslušného správního orgánu, opačně to však neplatí, takže *a contrario* lze dovodit, že rozhodnutí vydané správním orgánem, který je podřízen příslušnému orgánu, je nicotné. Právní podklad pro vydání napadeného rozhodnutí nepředstavuje ani § 62 s. ř. s. ve spojení s § 153 správního řádu, neboť uspokojení žalobce po podání žaloby zrušením žalobou napadeného rozhodnutí v přezkumném řízení předpokládá, že proti napadenému rozhodnutí lze vůbec vést přezkumné řízení, což ovšem není nyní posuzovaný případ (viz výše). K vydání rozhodnutí v rámci tohoto postupu je navíc třeba požádat o součinnost soud i nadřízený správní orgán, přičemž takto žalovaný zjevně nepostupoval. Ostatně sám ve výroku rozhodnutí odkázal na ustanovení o odvolacím řízení.
24. Soud tedy uzavírá, že s ohledem na skutečnost, že žalovaný vydal napadené rozhodnutí bez jakéhokoli právního základu a v případě, že jím rozhodl o odvolání žalobce, pak rozhodl, aniž by odvolání bylo podáno. Rozhodnutí je tedy nicotné. Soud proto v souladu s § 76 odst. 2 s. ř. s. jeho nicotnost vyslovil.
25. O nákladech soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 7 s. ř. s. tak, že nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení. Ačkoli byl žalobce ve věci zcela úspěšný a za běžných okolností by mu soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. náhradu nákladů řízení přiznal, v právě posuzované věci soud shledal důvody hodné zvláštního zřetele, které přiznání náhrady nákladů žalobci vylučují. Žalobci a jím citované judikatuře lze jistě přisvědčit, že nicotné rozhodnutí, které ale na první pohled vypadá jako perfektní, a tedy způsobilé vyvolat v něm obsažené účinky, je třeba odstranit. V dané věci však tento následek a s ním

související zásah do práv žalobce soud neshledal. V první řadě nejde o rozhodnutí, které by zasahovalo do práv žalobce, tedy nejde o rozhodnutí, z něhož by žalobci plynula povinnost něco konat nebo něco strpět. Naopak jde o rozhodnutí zrušovací, jímž se žalovaný – ač chybně – pokusil odstranit následky svého dřívějšího nezákonného rozhodnutí, a otevřít tak cestu dalšímu řízení o žalobcově žádosti. Takové rozhodnutí by ostatně (nebylo-li by nicotné) samostatně ani nemohlo být předmětem soudního přezkumu, jelikož je rozhodnutím, jímž nemůže být jeho adresát zkrácen na svých právech, tj. není rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. Konkrétní zásah do svých práv ani žalobce netvrdí (poukazuje pouze obecně na článek 2 odst. 3 Ústavy) a o tom, že žádný takový ani nehrozí, nejlépe svědčí to, že řízení o žalobcově žádosti o informace bylo dne 8. 1. 2015 skončeno tím, že mu byla požadovaná informace poskytnuta. Nehrozí ani, že by žalovaný napadené rozhodnutí proti žalobci jakkoli využil, neboť – mimoto, že to v zásadě není možné, jak bylo řečeno výše – Ministerstvo spravedlnosti jakožto jeho nadřízený správní orgán jeho nicotnost samo uznalo ve sdělení ze dne 13. 12. 2016 a ve vyjádření k žalobě ji konstatoval i sám žalovaný.

26. Soud shrnuje, že vyslovení nicotnosti napadeného rozhodnutí žalobci nepřinese žádnou změnu, tím méně zlepšení ve sféře jeho veřejných subjektivních práv. Podanou žalobou tedy žalobce nechránil žádný svůj vitální právní zájem. Žaloba jako taková směřuje pouze k samoúčelné konstataci nicotnosti napadeného rozhodnutí, které do práv žalobce nijak nezasahuje a není způsobitelné do nich zasáhnout ani v budoucnosti. Ať už byl žalobce k podání žaloby veden jakýmkoli pohnutkami (přičemž soud nepokládá za nutné zaobírat se tím, zda jde o účelovou šikanu žalovaného, nebo jen o do krajnosti dovedenou snahu mít z procesního hlediska vše v bezvadném pořádku), není spravedlivé požadovat po žalovaném, aby za daných okolností hradil náklady řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 25. září 2018

Mgr. Jitka Zavřelová, v. r.
předsedkyně senátu